ה. בדיעבד אם קנה שתילי עצי פרי שבדרך כלל מוחזקים כמורכבים הרי :

* **אם מדובר בפירות הדר** –[כגון: תפוזים, לימונים וכדו'] **מותר לנוטעם\לשותלם רק ע"י גוי וגם עם גוש העפר שבעציץ.** (ילקוט יוסף כלאיים סי' רלה ס"יח, עיין שו"ת חלקת השדה ח"א הל' כלאיים סי' ח).

הטעם: להקל כאן מאחר ומדובר במקום הפסד בצירוף שיש אומרים שהרכבה של פירות הדר זה בזה לא נחשבת כהרכבה אסורה ועוד שיש אומרים כשמעביר עץ בעציץ עם עפרו לא נחשב כנטיעה חדשה אלא המשך חיותו כמו בעציץ ועוד שיש אומרים שבגוי לא חל איסור כלאים (ילקוט יוסף שם).

* **אם מדובר בפירות אחרים** –[כגון אגסים, אפרסקים, שקדים, וכדו'] **אין לנוטעם\לשותלם אפילו ע"י גוי** . (ילקוט יוסף כלאיים סי' רלה ס"יח, עיין שו"ת חלקת השדה ח"א הל' כלאיים סי' ח).

הטעם: כאמור בסעיף ד.

ו. המרכיב ענף של עץ פרי אחד בגזע של עץ פרי אחר [בין באופן המותר ובין האסור] לעניין חישוב שנות ערלה הולכים לפי גזע העץ :

* אם לגזע לא חלפו 3 שנות ערלה צריך להמשיך למנות את 3 שנים אפילו שהענף שהורכב עליו יש לו 3 שנים לערלה.
* אם לגזע חלפו 3 שנות ערלה הרי כל ההרכבה פטורה מערלה (שו"ע יו"ד סי' רלד ס"טז, ילקוט יוסף כערלה פ"ח ס"ג) [אמנם אם הענף שהורכב אין לו 3 שנות ערלה , המחמיר ללכת לפי הענף לעניין שנות ערלה תבוא עליו ברכה] (ילקוט יוסף שם).

ז. אתרוג מורכב פסול לארבעת המינים של סוכות , ואין לברך על ארבעת המינים אלו אפילו בשעת הדחק, והמברך עליו ברכתו לבטלה (שולחן ערוך הרב בעל התניא סי' תרמ"ח משנ"ב סי' תרמ"ח ס"ק סה כה"ח סופר סי' תרמ"ח ס"ק קלד, חזון עובדיה סוכות לרשב"ל עובדיה יוסף עמ' רכג).

ולכן עדיף לקנות אתרוג בקופסה סגורה עם חותמת כשרות המבטיחה שהאתרוג לא מורכב [וגם אינו עורלה וגם שהפרישו תרומות ומעשרות].

אך אם קונה אתרוג פתוח יש לקנותו רק מסוחר אתרוגים שהוא מכירו כירא שמים ויכול לסמוך עליו שמעיד שהאתרוגים שמוכר אינם מורכבים (חזון עובדיה סוכות לרשב"ל עובדיה יוסף עמ' רכג).

ז. אילן פירות שאינו מוציא פירות לא נחשב כאילן סרק ואין להרכיבו באילן סרק אחר (ילקוט יוסף סי' רלה ס"טו).

להעיר ולעורר עם המעבר לשעון חורף

כניסת שבת: כניסת שבת מוקדמת מאוד ולכן יש להיערך כדי להימנע מחילול שבת ולכן יש להעביר עבודות שאינן דחופות ליום חמישי: כניקיון הבית, כביסות, קניות שבועיות לשבת, הכנת הסלטים והעוגות. את ה"סידורים" השבועיים אין לרכז ליום שישי אלא לבצעם במשך השבוע... כך נחסוך לעצמנו לחץ וכעסים מיותרים ונכנס לשבת רגועים יותר.

הנוסעים מחוץ לעיר להתארח– יקדימו את נסיעתם כדי לא להגיע סמוך לכניסת שבת אלא מס' שעות קודם, כיון שיש תקלות לא צפויות בדרך כגון: פקקים (מעומס או תאונה חלילה) שלא יגרם להם חילול שבת.

שעון שבת: לעדכן את "שעון שבת" ולהזיז שעה אחורה, שאם לא כן החשמל יידלק שעה מאוחר יותר ממה שמכוון ויתכבה שעה מאוחר יותר.

שיעורי תורה: הערב ארוך יותר וממילא יש יותר זמן ללכת לשיעורי תורה.

סוף זמן קריאת שמע של שחרית: הינו מוקדם בשעה 8:07 בבוקר! ולכן כל מנייני שחרית של שבת שמתחילים [קורבנות] מ– 7:00 בבוקר וכן של חול שמתחילים [קורבנות] מ– 7:30 צריכים לומר "קריאת שמע" קודם התפילה [בנוסף למה שאומרים בתפילה] כי לא יספיקו להגיע לקריאת שמע עד 8:07.

יום שכולו תורה ביום הבחירות לרשויות המקומיות- יום שלישי כא' חשון באשדוד

☒ **בבי"כ החיד"א רח' יצחק הנשיא 22 אזור ג' מ- 9:00 בבוקר**

הרב דוד שטרית, הרב אברהם יוסף, הרב חיים זייאד, הרב אהרון בוטבול, , **מנחה ב- 1:15**
הרב יגאל כהן, הרב בנימין חותה, הרב אלחנן פרץ, הרב גדעון בן משה הרב שלמה לוינשטין,
הרב ליאור גלזר **ב-9:00 תפילת ערבית**..
* עזרת נשים פתוחה * כיבוד קל

ניתן לקבל את העלון במייל , נא לשלוח בקשה חד פעמית לכתובת העלון

משרדי "האיחוד" טל': 08-8644452 נא לא לעיין בתפילה דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com

בס"ד

האיחוד

עלון לשבת קודש

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

יז' חשון תשע"ט 1245 (שנה כד') **נושא השבוע: כשרות (קלה)**

פרשת וירא

ההפטרה : "ואשה אחת" (מלאכים ב,ד)

"ואקחה פת לחם וסעדו לבכם אחר תעברו" (יח', ה)

לא כתוב "לבבכם" אלא "לבכם", לומר שאין יצר הרע שולט במלאכים (רש"י) .

וקשה, הלא אברהם לא ידע שאלה הם מלאכים והיה סבור שהינם ערבים, אם כן מדוע אמר "לבכם" ולא "לבבכם"?

לומר לנו שבלב מצויים שני כוחות: כוח רוחני, וכוח גופני של תשוקות חומריות. כל מאכל מכיל בקרבו גם כוח גשמי המזין את הגוף וגם כוח רוחני המזין את הנשמה. לפיכך נאמר: "ולחם לבב אנוש יסעד" הלחם סועד ומזין את שני הכוחות שבלב האדם. אצל מלאכים קיים רק הכוח הרוחני ולכן נאמר "לבכם" אך כיוון שראה בהם ערבים אמר אין להם את הכוח הרוחני וניזונים הם רק מהמאכל הגשמי לכן אמר "לבכם". ללמדנו עד כמה חשוב להקפיד על כשרות המאכלים בתכלית ההידור שטהרת המאכל פותחת את טהרת הלב לכל דבר שבקדושה ולהיפך חלילה כשאין מקפידים על כשרות המאכלים אוטם בזה את ליבו ונפשו מן הרוחניות. (מעינה של תורה)

ויאמר ה' אל אברהם למה זה צחקה שרה לאמר האף אמנם אלד ואני זקנתי"(יז,יג)

שינה הכתוב מפני השלום שהרי היא אמרה "ואדוני זקן" (רש"י)

קשה, אם שינה הקב"ה מפני השלום מדוע לא עבר על משוגתה בשתיקה, שאז נשמר השלום ולא היה צריך ה' לשנות ?

אלא בכוחה של האמונה מסוגל האדם למשוך על עצמו השפעות טובות. אך אם אמונתו מתערערת עלול הדבר למנוע את השפע. הקב"ה בראותו כי אמונתה של שרה נחלשת ששאלה "האף אמנם אלד" מצוה לעשות פעולה כדי לחזקה. כאשר שרה צחקה היא העמידה בסימן שאלה את כל הנס של לידת יצחק ולא היה מנוס לקב"ה מלהוכיחה ולשנן לה מחדש "היפלא מה' דבר" כדי לחזקה באמונה, לכן פנה לאברהם ושאל "למה צחקה שרה"? ושינה את הכתוב מפני דרכי השלום . (ממעינות הנצח)

מעשה שהיה

לומר מילה טובה

שמי דוד ואני גר בתל אביב של פעם לפני 40 שנה, כשהייתי בן 6 הגיעה לרחוב המרכזי בשכונה משאית עם מנוף אדיר מידות ועל גבה מכולה גדולה מאוד, המנוף הניחה על גבעת חול בלב השכונה הצעירה וכך הונחה המכולת היא נצבעה בתכלת ומשקופיה וחלונותיה באדום. אבא ואימא הכניסו לתוכה ציוד וסחורה ותלו שלט אפור שדיווח לכל מי שעובר שכאן שוכנת "מכולת" .

בשעת ערב אחת כשאבא סידר סחורה בחנות ואימא ערכה רשימת הזמנות, ישבתי אני על הכיסא הגבוה מאחורי הדלפק, היה זה הרבה לפני עידן הפלאפונים וטלכרט, אל החנות נכנס יהודי כבן 40 ,לא מוכר, תשוש למדי וכובע קסקט אפור לראשו. "מה לתת לכבודו?" שאל אבי בחיוך גדול. האיש חייך חיוך עייף ואמר : "אני צריך חמישה עשר אסימונים, יש לך

הזמנים ע"פ לוח "אור החיים" של אופק תל אביב *שעון קיץ * סוף זמן ק"ש לשבוע הבעל"ט 8:07 -9:04

כניסת שבת: 5:37 **יציאת שבת: 6:27** **יציא"ש ר"ת: 7:04**

במלאי?" , "בטח יש, כל אחד שקל", אמר אבא וספר 15 אסימונים והושיטם לאיש, האיש שילם ויצא היישר לטלפון הציבורי שעמד בפתח המכולת והחל לחייג, וכך נאלצנו בעל כרחנו להאזין לשיחות שניהל: "ערב טוב, לך דוקטור ברקוביץ, שמי נפתלי, סליחה שאני מפריע לך, אבל רציתי לשאול שאלה קטנה... אתה גר ברחוב גפן פורייה 24, רציתי לדעת האם אתם מרוצים מהגנן שלכם... רציתי להציע לכם את שירותי הגננות שלי, יש לי דיפלומה בגינון מודרני, יחסי אנוש מצוינים. אני אמין, דייקן, ומילה שלי היא מילה... ואני עושה הרבה מעבר למה שמבקשים ממני. אתה שומע?" הוא השתתק והקשיב למה שאמר האדון מעבר לקו. "נו, נו, אתה טוען שהגנן שלכם מצוין, חרוץ, דייקן, אמין ואתם מרוצים ממנו עד השמיים... אני מבין... וכמה אתם משלמים לו לחודש על שירותי הגננות שלו?.... אני מבין, 500 שקלים... תראה, אדון ברקוביץ אני מוכן לקחת מכם 350 ₪ לחודש, אתם תהיו מרוצים ממני עד השמיים ועוד תחסכו 150 ₪ ...אני מבין... אתה טוען שהגנן שלכם מצוין ושווה כל שקל ואתם לא לוקחים סיכונים... טוב, תודה, ערב טוב". השיחה הסתיימה, הוא הכניס אסימון נוסף והמשיך לחייג, "שלום, ערב טוב, גברת כהן, קוראים לי נפתלי, סליחה אם אני מפריע אבל רציתי לשאול שאלה קטנה, ממש חצי דקה: אתם גרים ברחוב צפנת פענח 15, רציתי לדעת אם אתם מרוצים מהגנן שלכם.. , כן, אני שומע, אני מבין, אבל את צריכה להבין שלפעמים עדיף לעשות שינויים, אני למשל, גנן מנוסה, אמין, דייקן, אחראי ועושה מעל ומעבר לנדרש, יש לי יחסי אנוש מצוינים והרבה סבלנות....., כן אני מבין, וכמה הגנן שלכם, אם יורשה לי לשאול מקבל על שרותיו? אין לי מילה רעה לומר עליו ח"ו, שלא תחשבי שזה לשון הרע, אבל 600 ₪ הם סכום גדול, אני מוכן לתת לכם שרות מצוין ב-200 ₪ פחות... אני מבין, את טוענת שועד הבית מרוצה מאד מאד מהגנן וגם במחיר יותר זול אתם לא מוכנים להחליפו.... זה נשמע קצת לא טבעי גנן שכולם אוהבים, מה, הוא מלאך? בסדר, אם תרצי פעם להחליפו, קחי את מספר הטלפון שלי.....ערב טוב". שיחה שלישית סירוב, גם בשיחה הרביעית, החמישית, והשישית אך אחד אינו מעונין. פתאום הרגשתי שאני כל כך עצוב בשבילו, הוא מדבר יפה, מציג את עצמו בביטחון אבל... לא מצליח למצוא עבודה! כשנפל האסימון העשירי התיישבה אימי על הכיסא חיוורת ולחשה לאבי בצער: "הלב שלי נשבר, אני מרחמת עליו!" היא סימנה לאבי להגיש לגנן האומלל כיסא, כוס קפה ושוקולד על חשבון הבית. היא ניגבה את דמעותיה ואמרה: "מחפש עבודה בנרות וזורקים אותו... אך אחד לא מתייחס אליו, חייבים לעזור לו". אבא סימן לו לשבת הגיש לו כוס קפה והכניס לכיס חולצתו שוקולד "תאכל חביבי, שיהיה לך במזל, הלב שלי אומר לי שעוד מעט תתפוס קליינט שמן..." אבל הוא המשיך לעמוד ליד הטלפון ולחייג שוב, לדבר ולשכנע, רק אחרי השיחה ה-15 הוא התפנה לברך על כוס הקפה וללגום ממנה באטיות. פניו, נדמה היה לי מחייכות. איך יש לו כוח לחייך? הרהרתי ואמרתי "אימא, חייבים לעזור לו". והיא השיבה, "אתה צודק.. ילד טוב שלי, חייבים למצוא לו עבודה, אולי אין לו כסף לשבת... אולי הילדים שלו רעבים..." אבא הניח ידו על כתפו ולחש לאוזנו: "נפתלי, אתה עושה עלי רושם של יהודי טוב.. בוא תעבוד אצלי... תעשה כאן פעמיים בשבוע משמרת בוקר ו- 3 פעמים במשמרת לילה, תנקה סביב המכולת, תשתול כמה שתילים, אשלם לך בעין יפה" נפתלי הזדקף בתדהמה: "עבודה? אצלך, אין לי זמן לנשום מרוב עבודה..." הבטנו בו נדהמים, הוא לגם את לגימת הקפה האחרונה ואמר: "שתבינו, כל אנשים שדיברתי איתם הם קליינטים ותיקים שלי, הן בבניינים והן בבתים פרטיים, שנים רבות אני גנן שלהם.... אבל, שיהיו בריאים אף פעם לא שמעתי מהם מילה טובה, פרגון, הערכה, שום כלום, קפואים כמו פריזר בקוטב הצפוני, מהנהנים לי בראש בוקר טוב, ערב טוב אפילו לא מכירים את הקול שלי, בקושי יודעים את השם שלי וממהרים לדרכם, ובסוף החודש משאירים לי מעטפה עם כסף מבלי לכתוב מילה קטנה של עידוד שתאמר שהם שבעי רצון מעבודתי. נו, אז לא הייתה לי ברירה ועשיתי תחקיר מזורז כפי ששמעתם... אין לכם מושג כמה התענגתי מהשבחים שהרעיפו על ראש הגנן שלהם. השמנתי משמחה... אגב, הם מכירים אותי בשם חיים, נפתלי הוא שמי השני..." הוא לחץ את ידי אבי בחום וצעד לאיטו בשביל המוביל לגן הציבורי, אבא ואימא שתקו ארוכות הייתה זו אחת החוויות שהוסיפו לנו לקח וחכמה לחיים. כן. מילים טובות, קל כ"כ לומר אותן והן פועלות נפלא בליבו של הזולת כי מילים טובות מעריכות ומעודדות הן הדלק של הנשמה שלנו וכל אחד זקוק להן.

(מול העיניים שלי -קובי לוי)

פינת ההלכה — הלכות כלאיים בגידולי קרקע[ג]

א. כלאים בגידולי קרקע אסורים מהתורה שכתוב "שדך לא תזרע כלאים" (ויקרא יט, יט) "לא תזרע כרמך כלאים "(דברים כב, ט) (שו"ע יו"ד סי' רפה–רטו–רלז). האיסור כולל שלשה סוגי כלאים :"כלאי זרעים" (שו"ע סי' רטו ס"ק ז), "כלאי הכרם" (שו"ע שם), "כלאי הרכבה " (שו"ע סי' רפה ס"ק ז).

כלאי הרכבה [ג]

ב. אסור מן התורה להרכיב אילן באילן שאינו מינו וכן אילן בירק או ירק באילן (שו"ע סי' רפה ס"ק ג,ג).

"הרכבה" פרושה חיבור של ענף ("רוכב") מעץ פרי מסויים אל גזע ("כנה") של עץ ממין אחר על מנת שלעץ המורכב יהיו יתרונות של שני הצמחים גם יחד (זמרת הארץ לגר"י אדרי עמ' רסו).

אבל לזרוע זרעים של שני מיני עצי פרי יחד מותר (שו"ע שם ס"ג).

ג. אסור לעקור אילן מורכב ולנוטעו במקום אחר ואם עשה כן נחשב כאילו הוא הרכיב אילן זה (יקרוט יוסף כלאים לרשב"ל יפתח יוסף סי' רפה ס"יז, חזון איש זרעים הל' כלאים סי ב ס"ק טו).

הטעם: כאשר עוקר את כל האילן המורכב ונוטעו הרי זה כמי שנותן חיות בשני החלקים מהם מורכב העץ וזהו ממש איסור הרכבתו (יקרוט יוסף שם, חזון איש שם).

אך אם ההרכבה נעשתה ע"י גוי והיא כבר נתאחתה ונעשתה לגוף אחד מותר לעקור את העץ ע"י ישראל ולנוטעו במקום אחר (יקרוט יוסף סי' רפה ס"יט).

ד. הקונה ממשתלה או ממקום אחר שתיל של עץ פרי כדי לנוטעו בגינתו צריך להקפיד שלא יהיה השתיל מורכב, שאם הוא מורכב כשנוטעו נחשב כמי שעשה את ההרכבה בעצמו (יקרוט יוסף לרשב"ל יפתח יוסף שם ס"יח, חזון איש לרבי יעקיהו קרליץ שם, כרם שלמה לרשב"ל שלמה עמאר ח"א הל' איסור כלאים סי' ג , שו"ת חלקת השדה לגאון שנאור רווח רמש מכון למעות התלויות בארץ ח"א סי' ו ס"ו).

* פירות ללא חשש הרכבה שמותר לקנות בכל משתלה : אבוקדו, אנונה, אפרסמון, גויאבה, זית, חבוש, חרוב, ליצ'י, מנגו ענבים, פיגויה, פיטאה\קובו, צבר(סברס), קיווי, רימון, תאנה, תמר, תפוח(ע"פ שו"ת חלקת השדה לגאון שנאור רווח הל' כלאיים סי' ב בסופו) , ששק (הרב שנאור רווח רש מכון למעות התלויות בארץ בעל פה ועיין בשו"ת חלקת השדה שם).

* פירות שבדרך כלל מורכבים ואין לקנות אלא ממשתלה תחת פיקוח כשרותי : אגסים (95%) (יקרו"י הל' כלאיים סי' רפה ס"י, שו"ת חלקת השדה לגר"ש רווח ח"ג הל' כלאיים סי' ב) אפרסק, שקד (הרב שנאור רווח הנ"ל בעל פה, מועדים וזמנים לגר"מ שטרנבוך סי' ס עמ' קפ, חלקת השדה ח"ג הל' ערלה סי' א ס"ק, תנובות השדה חלק 83 של המכון למעות התלויות בהרץ עמ' לב) פירות הדר [כגון:לימון תפוז וכו'] (יקרוט יוסף לרשב"ל יפתח יוסף כלאיים סי' רפה ס"יח).

* ניתן להשיג שתילי פירות ללא חשש הרכבה האסורה במשתלות בהכשר [המפוקחים גם לעניין ערלה וחישוב גיל השתיל] פרטים לגבי משתלות אלו בטלפון : 08-8594099 .
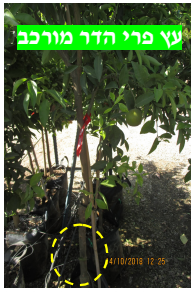
פיקוח במשתלה רגילה